

SLOVENSKI NAROD.

Imaja vsak dan svecer izvzemši nedelje in pravnika ter velja po pošti prejemati na avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, na pol leta 13 K, na četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, na pol leta 12 K, na četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam pojn, plača za vse leto 22 K, na pol leta 11 K, na četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za Wemžije celo leto 28 K. Za vse druge dežele in Ameriko celo leto 30 K. — Na naročbo bres istodobne vpisilivne naročnine se ne oira. — Za ostanila se plačuje od peterstopne peti-vrate po 14 h, če se ostanila tiska enkrat, po 12 h, če se tiska dvakrat in po 10 h, če se tiska trikrat ali večkrat.

— Dopisi naj se izvolé frankovati. — Recepti se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je v Knafovih ulicah št. 5. — Upravištvo naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, ostanila, t. j. administrativne stvari.

— Uredništvo telefon št. 34.

— Posamezne številke po 10 h.

Melioracije na Kranjskem.

Dne 14. in 15. julija je poslanska zbornica razpravljala o vodnih stavbah vobče in o proračunu melioracijskega zaklada, katera razprava se je v veliki meri tikala tudi Kranjske.

Poročevalec je bil dr. Steinwender, ki je opozarjal, da ima letos melioracijski zaklad več denarja na razpolaganje kakor ga potrebuje, ker je ostalo več milijonov iz prejšnjih let. Obenem se je dr. Steinwender hudoval zaradi velikega prispevka države za vodovod za Kranj in okolico in izrekel upanje, da se take podpore ne bodo več dajale.

Dežela Kranjska je ena tistih dežel, ki so v največji meri zainteresirane na melioracijskem zakladu, posebno ker obsegajo določbe melioracijskega zakona velikansko krivico za Kranjsko. Pač naravno bi bilo in vsestransko se je pričakovalo, da se bodo pri tej razpravi oglašili zastopniki prizadetih kranjskih okrajev in se zavzeli za interese svojih volilcev. Ali to se ni zgodilo. Ti naši klerikalci, ki zastopajo vse kranjske kmečke okraje, se sploh nikdar ne oglase, kadar je kaka gospodarska ali druga nepolitična razprava. Ogibljajo se takih zadev, ker mora imeti kaj pozitivnega znanja, kdor hoče o takih stvareh govoriti, naši klerikalci pa so vobče skrajno nevedni in bi se samo blamirali, če bi govorili pri takih razpravah.

Kako silno važnost so zastopniki vseh dežel pripisovali razpravi o melioracijah, pričajo dejstva, da se je oglasila skoro tretjina vseh poslancev za besedo. Stotrideset govornikov je bilo oglašanih, a med njimi ni bilo niti enega kranjskega zastopnika kmečkih okrajev. Še za besedo se ni upal nihče izmed njih oglasiti, ker jih je lomil strah, da bi kdo navsezadnje moral res govoriti o melioracijah na Kranjskem, torej o stvari, o kateri vsi skupaj nič ne razumejo. Ubogi volilci, zlasti notranjski, ki jim je nemila usoda dala take poslance. Ničesar ti ljudje tako ne žele in ne rabijo kakor vodovodov in melioracij, a ko se državni zbor s to zadevo bavi, se noben njih zastopnik še za besedo ne oglašuje.

Koristi kranjske dežele so bile pri tej razpravi vendar jako dobro zastopane, a zahvala se mora izreči

češkemu poslancu prof. Hraskemu, ki je iz svojega mnogoletnega službovanja in delovanja na Kranjskem temeljito poznal razmere in potrebe naše dežele.

Profesor Hrasky je v velikem govoru kritikoval na razpravi stojiče predloge. Krepko je ožigosal veliko krivico, ki se godi kranjskim deželam s tem, da dobivajo alpske dežele pri melioracijah 70% državnega prispevka, kranjske dežele pa samo 50%. Tudi je ostro obsodil, da je vlada prej dajala le 30 do 40% državnega prispevka za uredbo podzemskih voda in je šele leta 1889. zvišala ta prispevek na 50%. Prof. Hrasky je dokazoval krivico tega postopanja in je predlagal, naj se za regulacijo notranjskih podzemskih voda določi 70% državnega prispevka. Tudi je moral prof. Hrasky braniti korist kranjskega okraja v zadevi vodovoda za Kranj in okolico. Kje je bil neki Demšar? Prof. Hrasky je pojasnil, da bo kranjski vodovod 20 kmečkih občin oskrboval z vodo in je končno zahteval, naj vlada čim prej predloži zakon o državni podpori za napravo vodnih preskrbovališč in kanalov v malih mestih in v kmečkih občinah.

Na govor prof. Hraskyga so se v teku debate ozirali ministri Ebenhoch, poročevalec dr. Steinwender in še različni govorniki.

Za nas Kranjce, zlasti za Notranjce, je bilo najvažnejše, kaj se zgodi s predlogom prof. Hraskyga, naj se za regulacijo podzemskih voda zviša državni prispevek od 50% na 70%. O tem predlogu so se med vlado, poročevalcem dr. Steinwenderjem in prof. Hraskym vršili daljši pogovori in se je doseglo sporazumljenje. Dr. Steinwender je zbornici priporočal sprejetje predloga prof. Hraskyga in predlog je bil sprejet. Za regulacijo notranjskih in sploh kranjskih podzemskih voda bo torej država dajala ne 50%, nego 70% prispevka. To je velikanskega pomena za vse kranjske pokrajine, a ta uspeh je zasluga starega prijatelja in zaveznika slovenske napredne stranke. Čast in hvala prof. Hraskemu.

Ko je bila zbornica že pri glasovanju in je bil že sprejet predlog prof. Hraskyga, je pricapljal notranjski poslanec Gostinčar z resolucijo, naj vlada študira vodne zadeve notranjske in naj izdela primeren projekt. Ta resolucija je seveda čisto brezpomembna. Gostinčar se je

oglasil z njo na koncu razprave najbrž vsled tega, ker prej nikogar ni dobil, ki bi mu jo bil pisal.

Odmevi slovanske konference v Pragi.

Lvov, 23. julija. »Wiek Nowy« priobčuje interview s podpredsednikom poljske ljudske stranke dr. Grekom o uspehu slovanske konference v Pragi. Dr. Grek naglašja, da bi bilo napačno, ako bi se slovansko konferenco v Pragi presojevalo z istim merilom, kakor diplomatske konference, katerih udeleženci imajo pooblastila, da lahko izdajajo obvezne izjave. Konferenca je bila sestanek oseb, ki imajo v svoji domovini vpliv, v svrhu, da delujejo na temelju načela enakosti in enakopravnosti za čim najtesnejše zblizanje slovanskih narodov. S tega stališča je treba priznati, da je bil rezultat praške konference zelo ugoden.

Praga, 23. julija. »Dzennik Polski« piše o praški konferenci: Veliki uspeh praških posvetovanj je, da so vsi Slovani spoznali veliko misijo, ki pripada našem narodu v obrambi slovanskih mej proti Nemcem. Naš položaj, ki so ga do sedaj presojevali samo s stališča čustev, bodo sedaj motrili s stališča velikega, ne samo našega, marveč tudi slovanskega vprašanja. V tem oziru lahko od njih pričakujemo zelo izdatne in ne samo moralne podpore. Nadaljno dejstvo je neposredna izmena mnenj med Poljaki in Rusi, ki ne bo ostala brez odmeva v narodih in to je brez dvoma največji uspeh konference. Vobče ni dvomiti, da je konferenca vsem odprla očipoljsko-ruskem sporu in v tem oziru je zelo srečno zastopal našo stvar delegat dr. Grek. Posvetovanja so torej imela dober uspeh in Čehi, ki so udeležence slovanskega shoda tako presrečno in bratsko sprejeli v svoji prastari, lepi prestolnici, so lahko ponosni na delo, ki bo prešlo v zgodovino in ostalo zapisano na njeni najlepši strani.

Kdo bo predsednik avstrijske delegacije.

Dunaj, 23. julija. Letos se ima za predsednika avstrijske delegacije voliti član gosposke zbornice. Kandidatje so trije: dr. Baerenreither, vitez Madeyski in baron Gautsch. Po dosedaj običajnem modusu bi moral biti voljen dr. Baeren-

reither kot član levece, ker sta v preteklih sesijah to mesto zapored zavzemala člana središča in desnice. Zakaj se stranke sedaj nečejo več držati prejšnjega modusa, ni znano. Delegati gosposke zbornice so imeli te dni sejo, da se sporazumejo glede predsednika. Sporazum se še ni dosegel.

Naslov justičnih in sanitetnih svetnikov.

Dunaj, 23. julija. V jubilejnem letu bodo posamni zdravniki in odvetniki odlikovani s podelitvijo naslova justičnih, oziroma sanitetnih svetnikov. Odvetnikom in zdravniškim zbornicam se bo dala prilika, da se posvetujejo o tem vprašanju. Splošno prevladuje mnenje, naj bi se s tem naslovom odlikovale samo take osebe, ki so se po dolgoletnem uspešnem delovanju v svojem poklicu izkazale vredne za tako odlikovanje. Predlaga se, da bi se s tem naslovom odlikovali oni zdravniki in odvetniki, ki že 25 let uspešno delujejo v svojem poklicu.

Srbska skupščina.

Belgrad, 23. julija. Novo izvoljena skupščina se je danes konstituirala. Za predsednika je bil izvoljen dr. Vukšević, za podpredsednika pa Miloš Costić in Gjoka Stojković. Vsi trije pripadajo staroradikalni stranki. Ko je bila skupščina konstituirana, se ji je predstavila nova vlada in podala svojo deklaracijo. Samostalci v predsedstvu niso zastopani, ker tega sami niso želeli. Skupščina bo imela seje do 23. avgusta, nakar se odgodi do 13. oktobra.

Revolucionarno gibanje na Turškem.

Carigrad, 23. julija. Dosedanji veliki vezir Ferid paša je odstavljen. Na njegovo mesto je imenovan Kučuk Said paša. Tudi vojni minister Riza paša je odstavljen. Za vojnega ministra je imenovan maršal Omer Rušdi paša.

Carigrad, 23. julija. Orožniškega poročnika v Kavadiju sta dva mohamedanca težko ranila, ker je ščitil Bolgare v vasi Konopište.

Omer Rušdi paša.

Carigrad, 23. julija. V Bitolju se neprestano pošiljajo novi polki. Čez 5000 vojakov je bilo že odpisanih tjakaj. Major Ejubej v Okridi

se je polastil 1000 pušk in 500 zaobjev s patronami ter se pridružil upornikom.

Petrograd, 23. julija. Ministristvo zunanjih del je dobilo snci brzojavko iz Soluna, da je v Stari Srbiji zbranih 14.000 oboroženih upornikov.

Carigrad, 23. julija. Poštni uradi v Peri in Stambulu ne sprejemajo brzojavk v Solun, češ, da je brzojavna zveza pretrgana. Sodi se, da se je uporno vojaštvo polastilo brzojava.

Carigrad, 23. julija. Sodišče v Stambulu je danes obsodilo celo vrsto Mladoturkov in Armencev, ki so jih denuncirali vohuni, da so udeleženi pri revolucionarnem gibanju. Med obsojenci se nahajajo tudi 4 armenske dekleta.

Carigrad, 23. julija. Sultan je ukazal, da se znatno zvišajo pokojnine častnikom in da se imajo prejemki točno izplačevati vojaštvu.

Carigrad, 23. julija. Vojni minister je ukazal mobilizacijo vseh anatolskih polkov. Mobilizacija je že deloma izvršena. Rezervisti nimajo nobene uniforme, oblečeni so v raztrgano obleko in bosu. Teofik paša v Smirni je s pomočjo prostovoljnih darov dal 500 rezervistom napraviti čevlje.

Carigrad, 23. julija. Načelnik cesarske kuhinje Ghalib bej je dognal, da so za sultana določena živila — zastrupljena. To sta po preiskavi dotičnih živil potrdila tudi dva zaprisežena kemika. V Jildiz Kiosku vlada radi tega odkritja velikansko razburjenje.

Dopisi.

Iz Logatca. V »Slovenskem Narodu« čitam o draginji v Ljubljani, posebno se mnogo govori in piše o draginji mesa. Vidim cene mesa, ki se prodaja na stojnicah. Kaj pa v Logatcu? Govedina: 1 kg po 1 K 20 vin, in tudi po 1 K 28 vin. Med vratom in stegnom ni tu nikake razlike. Boljši kosi navadno srčce tuju po grlu, a domačini se moramo z vsem zadovoljiti. Pripravljajo se nekaka akcijska priprava mesarjem, a ta dva se široko smejeta vsem v obraz, ker se premalo energično postopa proti njima. Samo prazno slamo mlattiti, to ne bo pripravilo mesarja, da bi kaj znižala ceno. Če ni drugače, naj se napravi tu tretja mesnica, magari občinska, ali kaka akcijska. Za oba

LISTEK.

Čudodelna kokoš in druge čudodelnosti.

(Dalje.)

V Altmünstru je bil samostan, v katerem so prebivale svete nune, ki so svoje življenje uravnale po onem svete Brigite. Ko so izvedele, kaka čudodelna jajca neslo kokoši v Taksu, je častitljiva mati prednica vprilo mnogih svojih duhovnih hčera z goreč vno govorila o čudelnosti v Taksu in ko so bile vse kar v ognju za ljubezen do Marije, izrazila željo, da bi bile tudi one tako srečne, da bi kaka izmed njihovih kokoši znesla kako tako čudapolno jajce. Ako bi se to zgodilo, bi vse nune s procesijo šle v Takso. Želja je bila uslišana. Kokoš, ki jo je neka lisica skoro zadavila, a so jo o pravem času prepodili, je znesla jajce, na katerem je bila natanko v zvezdi upodobljena popolna podoba Mater božje, ki stoji v velikem oltarju v cerkvi v Taksu. Vsled tega je postalo življenje v samostanu tako veselo kot ono v nebesih in vse nune so romale z velikansko procesijo v Takso, kjer so darovale Materi božji čudodelno kuro in čudapolno jajce. No, kokoš je kmalu poginila, jajce se je pa izgubilo nekod po poti, ko so je

poslali v Rim. Morebiti je (sumi pisec) ostalo na kakem visokem mestu, kjer so si je kar meni nič tebi nič pridržali.

Neka ženska v Monakovem je obljubila Materi božji, da pojde peš v Takso, ako bi katera njenih kokoši znesla tako čudodelno jajce. Ni minulo dolgo in že je imela brunna ženska v gnezdu jajce s podobo Marijino. Vsa vesela se je odpravila s prijateljico na pot. Ker je pa bilo sedem ur hoda, sta si babnici najeli voz in se udobno pripeljali v Takso, kjer sta položili čudapolno jajce na oltar in se zopet komodno odpeljali domov. Ko sta bili že skoraj doma, zapazili sta na vozu svoje čudapolno jajce. Vsi prestrašeni sta se takoj podali peš na pot v Takso, in jajce je zdaj ostalo tam.

Neki na smrt bolni Prazan je ozdravel, ker ga je priporočil Materi božji v Taksu pater, ki je bil nekoč predstojnik v tem samostanu. Istočasno pa je v Taksu znesla kokoš jajce z lepo zvezdo na lupini.

Iz »zgodovine« je omeniti nastopne čudne reči:

Ko je prišel sv. Peter nekoč v Rim, našel je pred hišo veljavnega Rimljana velikega psa. Peter mu ukaže, naj gre v hišo in pove gospodarju, da bi on (Peter) rad z njim govoril. Pes je šel takoj v sobo svojega gospodarja, kateremu je s človeško govorico dejal: Čuješ Simon, Peter hoče s teboj govoriti.

Za časa papeža Leona IX. je bil

v Apuliji pes, ki je med lajanjem določeno vpil »Deus meus!« (Moj bog!)

Neki tič je klical »Ave Maria«, ko ga je roparska tica držala v krempljih.

Ko je sv. Mamanta hotel tiran mučiti, opravičil je arabski lev z gostimi besedami svetega moža pred njim.

Tudi sv. Karolampij je imel zaščitnika v konju, ki pa pri ajdovskem cesarju Severu ni nič opravil.

Ko so hoteli svete ostanke sv. Štefana prepeljati na drug kraj in sta voz, na katerem so bile relikvije, vlekli dve muli, sta se živali naenkrat ustavili. Vse pretepanje je bilo zastoj, da bi ju spravili naprej. Kar se obrne ena izmed njih proti pretepacem in pravi s človeškim glasom: Quid nos caeditis? Hic Sanctus est collocandus. (Kaj naj uobijete? Ta svetnik naj bo tu pokopan.)

S svetim Julijanom Hospitom je govoril jelen, s sv. septempedariškim škofom Severinom jagneje, s sv. Makarijem zmaj, toda o kaki kokoši ne ve nihče, da bi bila kdaj govorila. Ona ostane vstrajno pri svojem kodajskanju, s katerim pa s posebno maniro hvali Marijo. Pogosto so namreč opazovali, da, če so kokoši nesle taka čudodelna jajca, so mnogo bolj kokodajskale in bolj vpile nego navadno, kakor bi hotele svoj čudodelen porod oznaniti vsemu svetu.

Velikanski čestilci Marijini so bili vedno veliki njeni ljubljenci.

Tako se je Mati božja dala poročiti s blaženim benediktincem Hermanom Kontraktom. Poročil ju je angel! Blaženi Janez (kateri?) je pri Mariji toliko veljal, da mu je na smrtno uro prišla brisat pot z obraza. Blaženega Henrika Suzona je pa došla s svojim mlekom, ker se je zaradi nje izgnil vsaki ženski. (Dojila ga je torej, ko je bil odrasčen!) Ker je bil domikanec Albertus Magnus izreden in več canis Domini, Gospodov pes, ki je s svojim apostolskim lajanjem in vpitjem marsikaterega volka odpodil od Kristovega hleva, naredila ga je Mati božja za doktorja. Kako je pa Marija izkazala svojo ljubezen do svojega močnega čestilca svetniškega Franciška Pinauca, ki je imel njeno ime vrezano v svoje srce, pa ni povedano.

Na Flandernskem so bogaboječje kmečke hčere pasle krave. Kar so prišli predrzni vojaki, ki so od teh pošteni devic želeli nepoštenosti. Dasi so se dekleta upirala njih pohotnosti, vendar niso mogla vkljub vsej svoji moči premagati zapeljivalec. V tej stiski so jih prosila, naj jim dovolijo najprej zmoliti molitev, kar so vojaki dovolili. Dekleta so molila k Mariji, in glej čudo! zemlja pod njimi se je začela zniževati in predno so se nemoralni vojaki zavedli, so dekleta izginila v tleh, nad njimi je pa že rastle trava. Njih trupla so dobili čez mnogo mnogo let.

Neka Čehinja v Hebu je bila zaradi raznih zločinov živa pokopana.

Čez več dni so jo pa izkopali živo, ker je vsak dan molila rožni venec k Mariji.

Zakonske težave so vobče velike, posebno so pa hude za moža, če ima hudobno ženo. Pravzaprav noben zakon ni srečen. Čez vse nesrečen je pa bil Abrahamov zakon. Sara je bila namreč tako hudobno babše, da je Bog sam hodil tolažiti Abrahama v njegovem boju z njo. Šele ko je Sara zaprla za večno oči, je bil Abraham zopet srečen, da ni več potreboval božje pomoči. (Pokoril se je s Saro potem seveda Bog sam.)

Neka Lahinja je bila velika reval pred možem. Vedno ji je kaj očital. Ko je bila nekoč porodu blizu, očital ji je mož, da otrok ni njegov, in ji zasadi meč v telo. Smrtno ranjena je žena poklicala Marijo za pričo svoje nedolžnosti, nakar je skozi rano pogledal otrok in rekel očetu: Son tvoj figlio o padre peru pardon na alle madre, (tvoj sin sem, o oče, zato prizanesi materi!)

Da se poročeni v svojem žalostnem in nesrečnem stanju obračajo na Mater božjo, jih vzpodbuja tole:

V Neapolju sta zakonska bila brez otrok. Silno sta si jih želela. Ko sta se zatekla k Mariji, se je ta prikazala ženi in ji obljubila sina, če ga bo imenovala Agnela. Čez devet mesecev je prišel silno lep deček na svet. Ko ga je mati čez šest tednov prinesla v cerkev, odprl je usta in zaklical: »Ave Maria!«

(Konec prihodnjic.)

